Friedrich Trauttenberg őstáblájának restaurálási dokumentációja

2021.

Friedrich Trauttenberg őstáblájának restaurálási dokumentációja

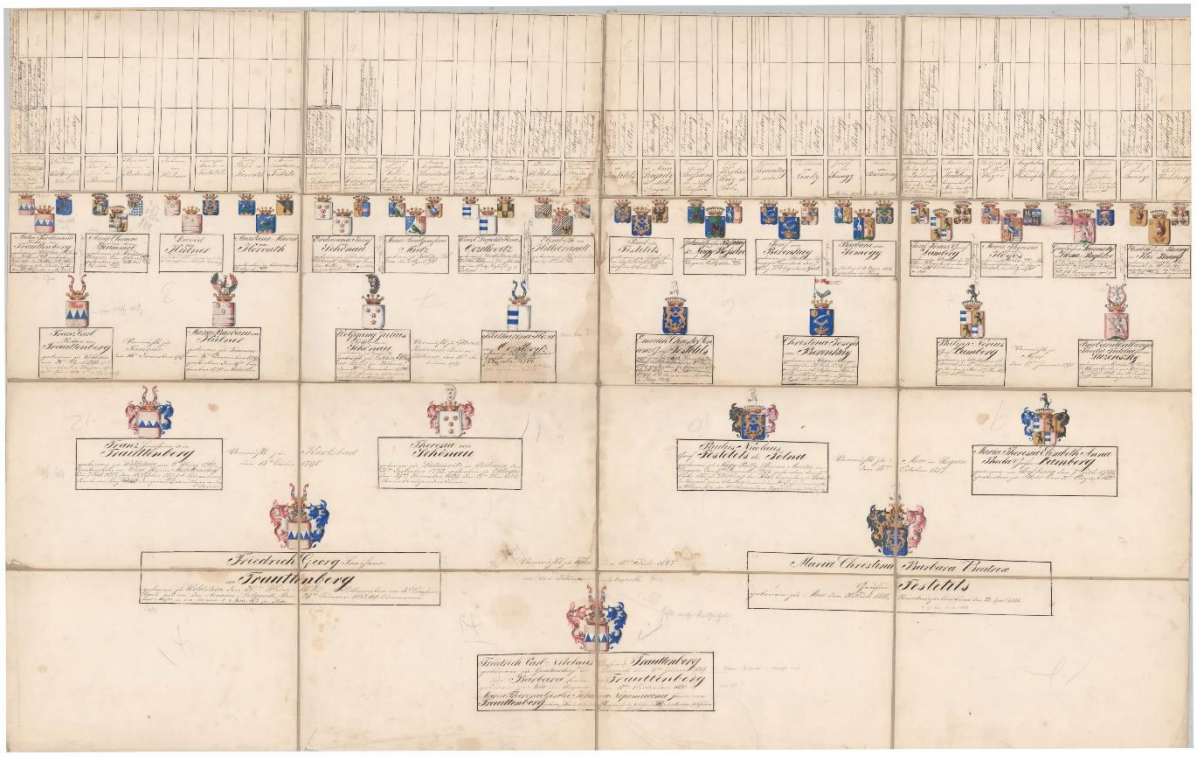

1. kép Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

A restaurálás megkezdése előtt a dokumentum darabjai beszámozásra kerültek, a következő módon:

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Számozás után a szelvények szétválasztásra kerültek. A vászon szennyezett és gyenge volt, így az nem volt alkalmas további felhasználásra.

Portalanítás után a 16 lap óvatos leválasztása következett. A papírt óvatosan, mechanikai módszerekkel le lehetett választani a vászonról. A lapok hátoldalán maradt kiszáradt ragasztót finom csiszolópapírral, óvatos dörzsöléssel, néhány helyen szike használatával a lehető legnagyobb mértékben el kellett vékonyítani.

2. kép A régi kasírozóvászon leválasztása

3. kép A szelvény hátoldalán maradt száraz ragasztómaradvány

A 7. és a 11. szelvényeken enyhe penészfoltok láthatók, amelyek fertőtlenítésére is szükség volt.

A színoldal száraz tisztítása puha radírral, radírozógép segítségével történt. ekkor láthatóvá vált, hogy néhány helyen, a címerek festésénél hibázott a festő, és ezeken a helyeken a címerrel megegyező méretűre kivágott helyesen megfestett címereket ragasztott. Ezek hibák a 6. szelvényen találhatók. A festő eredetileg ezüst színt használt a címerek festésénél, a heraldikában viszont az ezüst szín megjelenítésére fehéret használtak, ezért volt szükség a javításokra.

4. kép A címerek és javítás leválása nedves közegben

5. kép A levált címerek

A száraz tisztítás után az oldódási próbák során kiderült, hogy a festett címerek szinte mindegyik színe vízérzékeny, ezért szükséges volt a színes anyagok védelme nedves tisztítás előtt. A címerek aprólékos festésére tekintettel a nedves tisztítás idejét a lehető legrövidebbre kellett csökkenteni, a tervezetthez képest. A keretek többféle tintával rajzolták, ezeknek egyike sem volt vízérzékeny.

Nedves tisztítás

A nedves tisztítás a színes festékeket nem tartalmazó szelvényekkel kezdődött. A mosás langyos vízben, nemionos felületaktív anyag felhasználásával történt. A penészfoltok miatt az első mosóvízbe, Preventol CMK 1%-os alkoholos oldata is került. 25 percig tartó áztatás után a lapok 20 percre tiszta vízbe kerültek, majd 15 perces pufferolás következett 8-as pH-ra beállított $Ca(OH)_2$ oldattal.

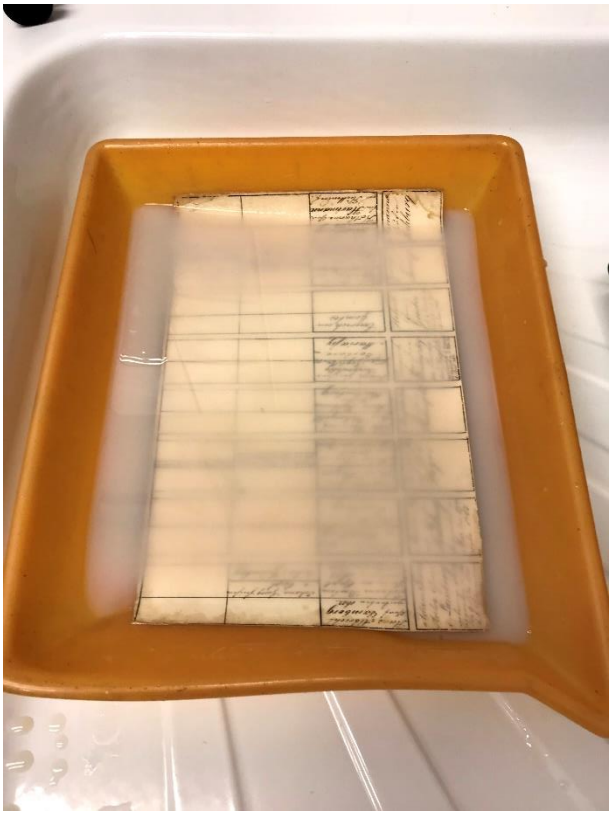

6. kép A szelvények festékanyagainak fixálása

7. kép A szelvények nedves tisztítása

A színes festett címereket tartalmazó szelvények mosása a színes anyagok fixálásával kezdődött, amely Ceiba gyártmányú, poliionos fixáló fürdőben történt. A nedves tisztítás a továbbiakban a színes anyagokat nem tartalmazó szelvények mosásával megegyező módon történt.

A lapok szárítása szabad levegőn történt, hogy a lúgos pufferanyagok amelyek a későbbiekben a lapokat megvédik a savasodástól kialakulhassanak a papírban.

Bár az oldódó festékek miatt rövidebb ideig és kevesebb nedves kezelést lehetett végrehajtani, a nedves kezelés során sok bomlási termék és elszíneződést okozó sárga anyag távozott a lapokból. A rostok nedves közegben történő átrendeződése miatt a lapok megerősödtek, megtartásuk javult.

A Nedves tisztítás során leváltak a lapról azok a címerek, amelyek javítás során kerültek felragasztásra. ezeknek pontos helye dokumentálásra került.

Kasírozás

Az őstábla kasírozása feszített állapotú vászonra történt. A vászon enyhe nedvesítés után egy nagy méretű kasírozódeszkára kifeszítve, az éleknél PVAC ragasztóval rögzítve került előkészítésre. A vászon alá műanyag fólia került, hogy az esetlegesen a vásznon átnyomódó ragasztóanyag leválasztásnál nehogy sérülést okozzon a vásznon.

A kifeszített vászonra először vékony japán papír réteg került kasírozásra, amely megkönnyíti a lap leválasztását, amennyiben a jövőben szükségessé válik az őstábla újbóli restaurálása. A kasírozáshoz A kasírozás búzakeményítő és Glutofix 600 4:1 arányú keverékével történt.

A kasírozás elkezdése előtt kijelölésre került a középvonal vízszintes és függőleges irányban. A szelvények felragasztása középről kezdve a következő sorrendben történt:

11	5	7	15
9	1	3	13
10	2	4	14
12	6	8	16

Az egyes szelvények pontos eligazítása után visszaragasztásra kerültek a nedves tisztítás során levált javított címerek.

8. kép A kasírozás megkezdése- a 6. szelvény kasírozása

A felhelyezett szelvények lesimítása gumihengerrel és simítócsonttal történt, vetex felhasználásával.

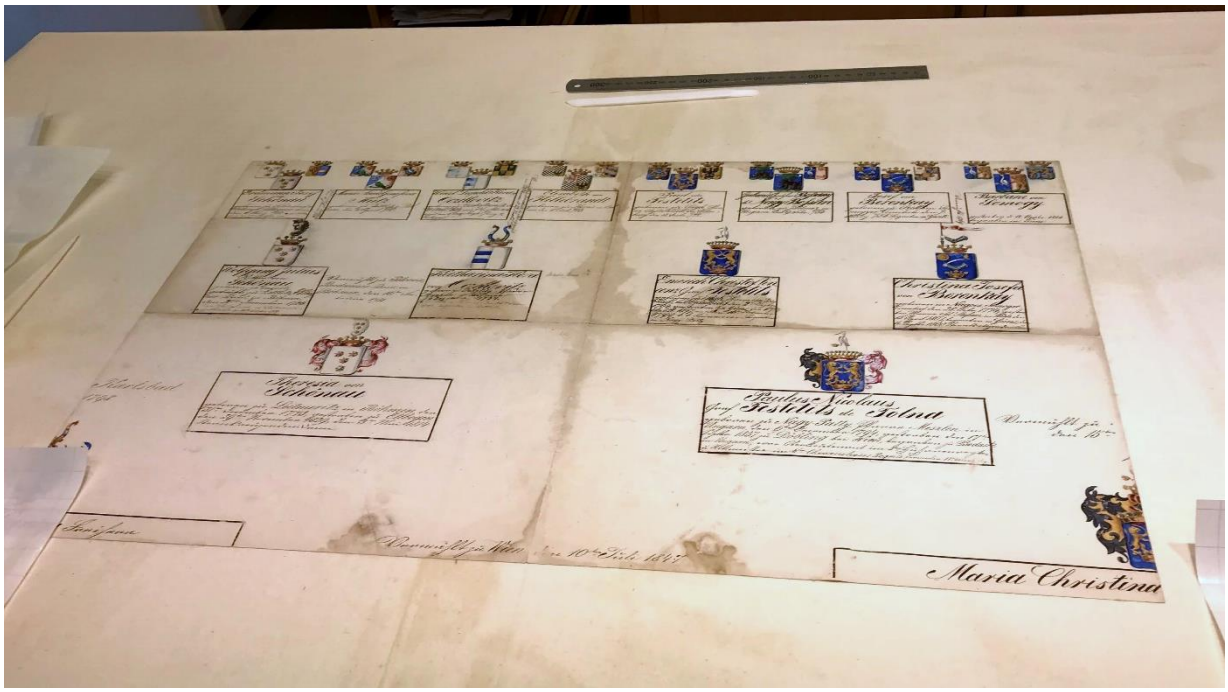

9. kép Az első négy felkasírozott ív, a tábla közepén

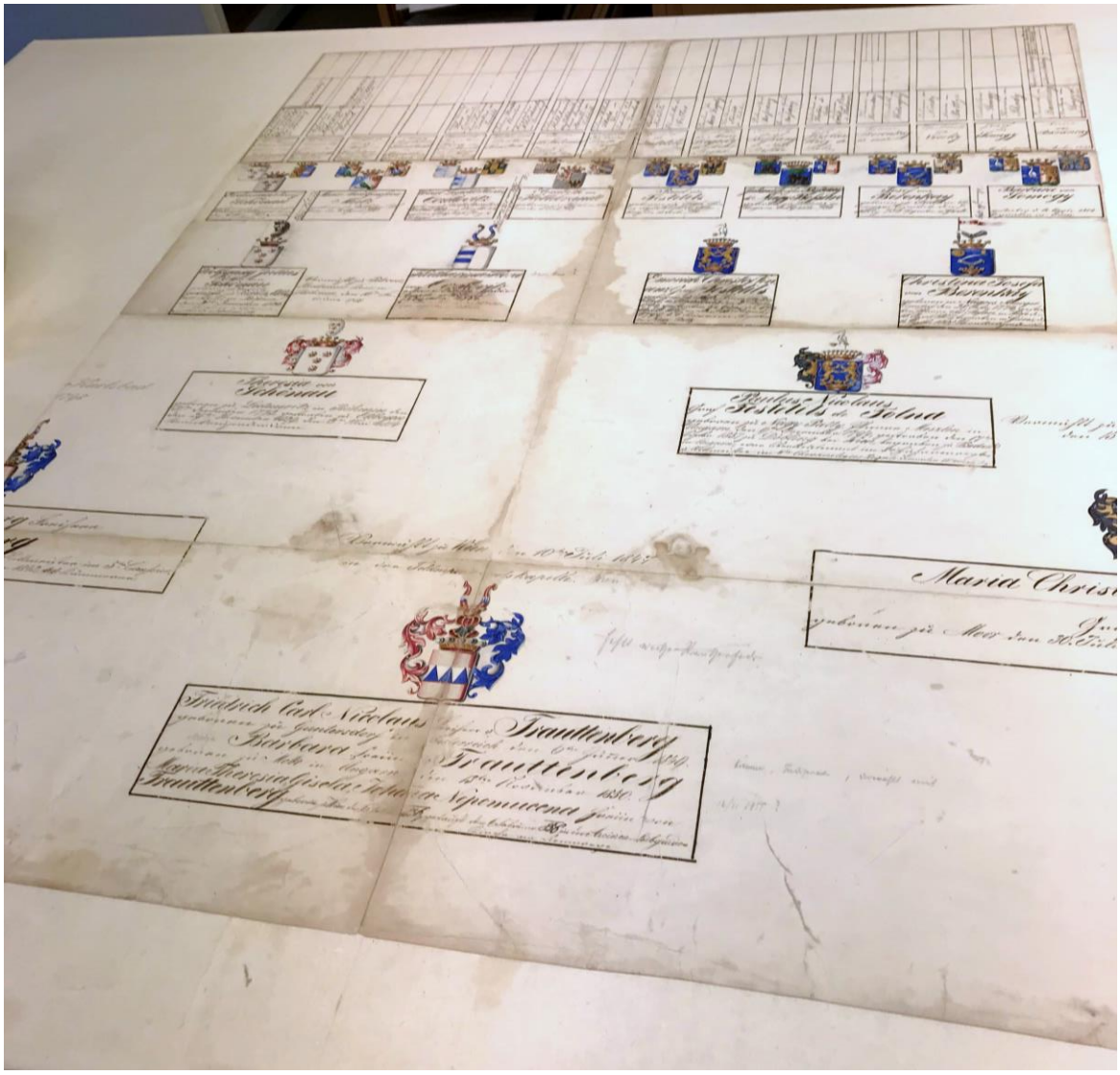

10. kép A 14-15 szelvény címerének összeillesztése

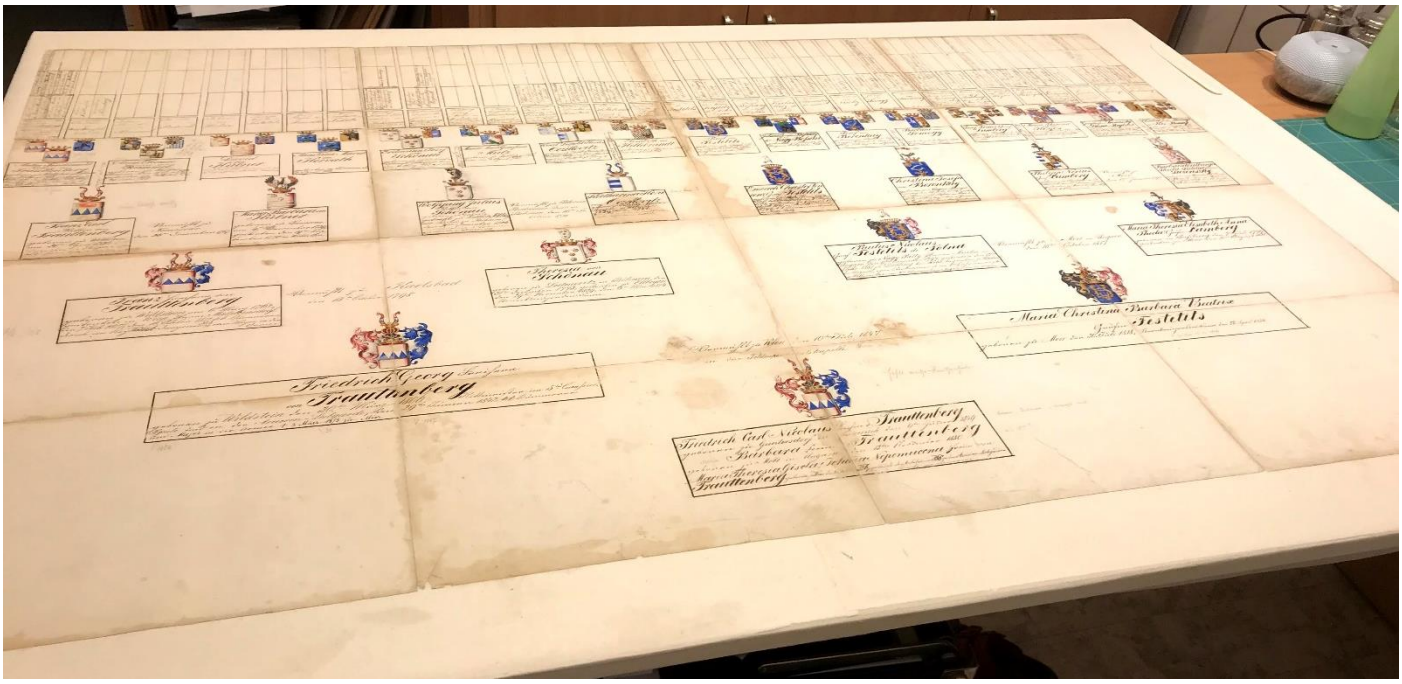

11. kép A tábla kasírozás után, száradás közben

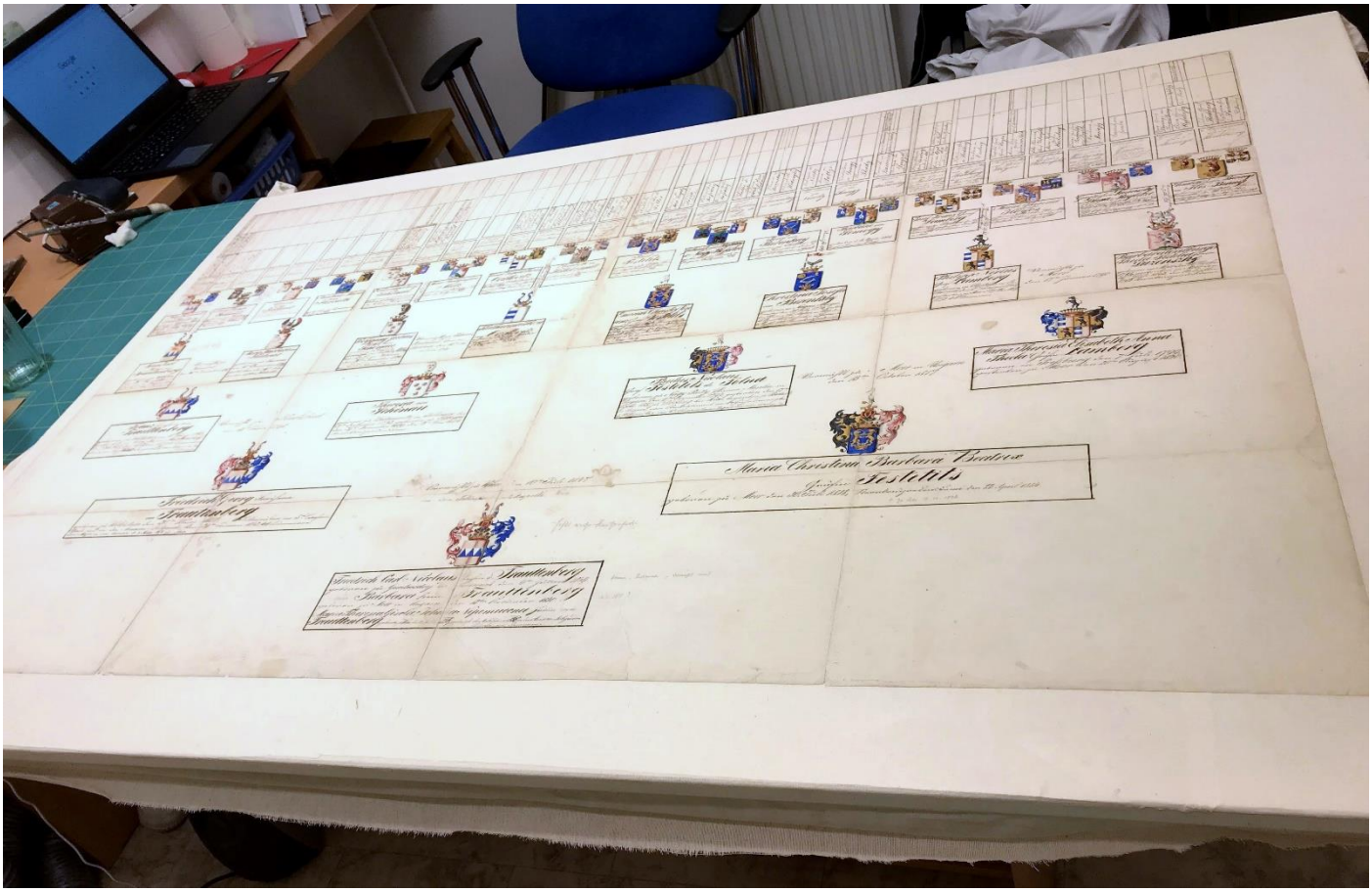

12. kép A tábla száradás után

13. kép A visszaillesztett címerek és a javítás

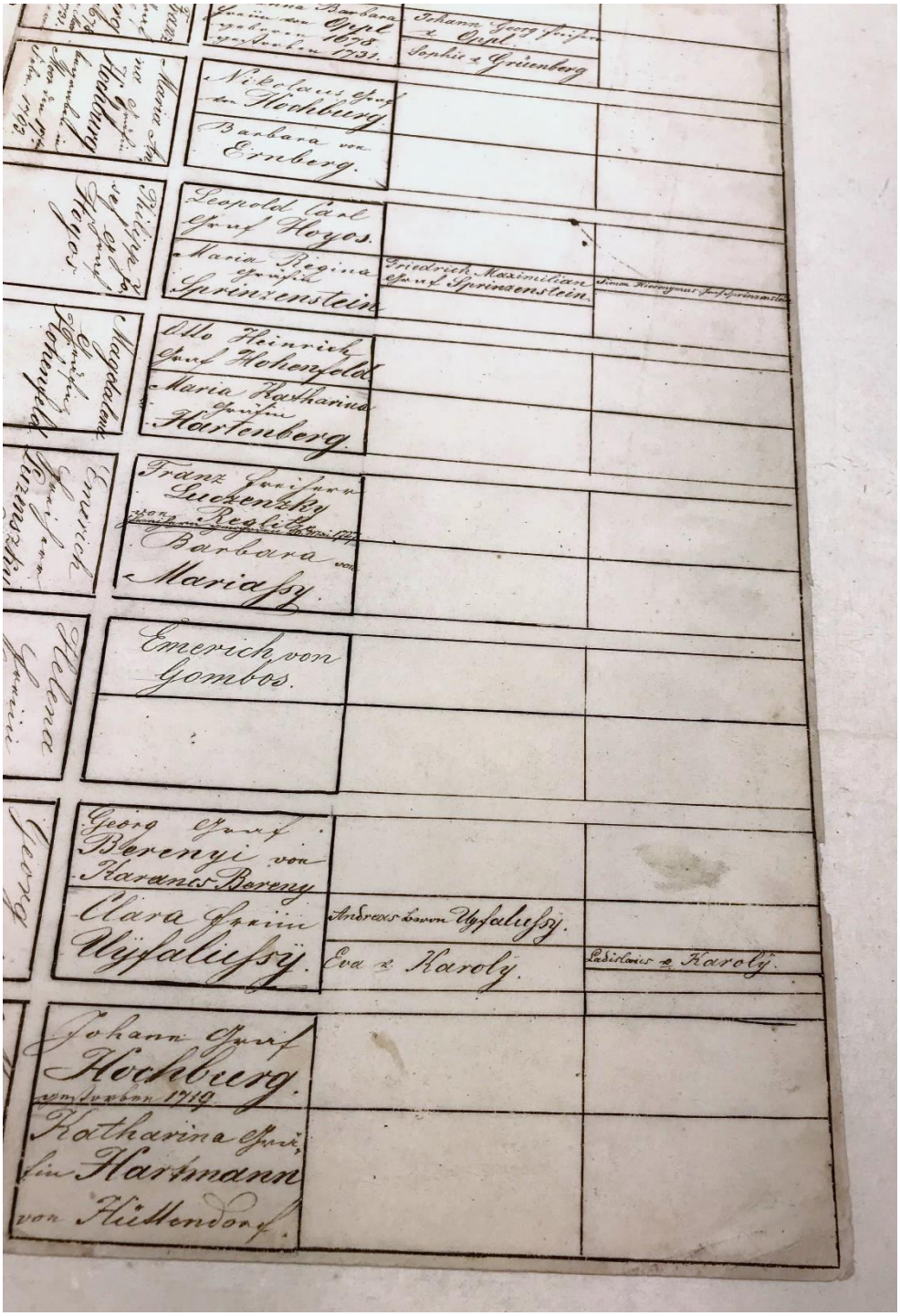

14. kép A tábla felső szélének illesztése

A felkasírozott őstábla vetexekkel letakarva, két hétig száradt a táblán. Leválasztás után körbevágásra, majd keretezésre került. A képkeret műtárgybarát anyagok felhasználásával, a restaurálási etika alapelveinek maximális betartásával készült.

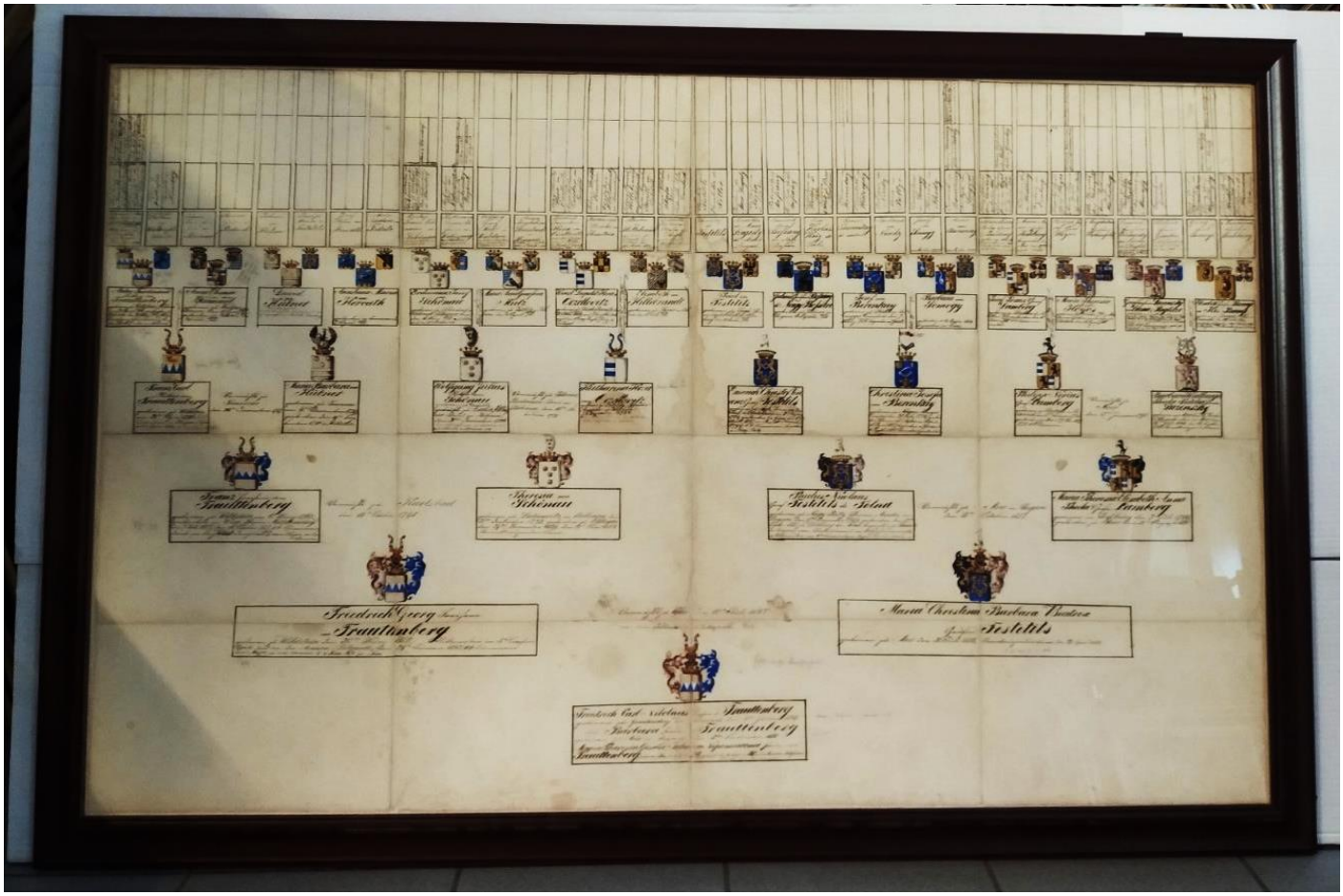

15. kép Az őstábla keretezés után

Székesfehérvár, 2021.október 24.

Hajdu Viktória

Hajdu Viktória
Restaurátor Művész